

досягнення цього — згодовування тварина доброякісних кормів. Причиною погіршення якості кормів може бути присутність у них мікроскопічних грибів, які здатні розвиватися на кормових рослинах в період їх росту або зберігання. При цьому деякі види грибів здатні виробляти токсичні метаболіти, що накопичуються в субстраті, і згодовування таких кормів призводить до розвитку отруєнь тварин — мікотоксикозів. Вони супроводжуються зниженням продуктивності, ураженням імунної системи і призводять до загибелі тварини.

Ціль наших досліджень полягала у вивченні мікобіоти зерн на злаків господарств Лісостепової зони України.

Було досліджено 11 проб пшениці, 6 проб ячменю, 2 проби вівса, 7 проб кукурузи, 4 проби сіна врожаю 1991—92 років 22 господарств 9 районів 6 областей України. Всього було досліджено 30 проб.

Встановлено, що найчастіше з кормів були виділені гриби роду *Fusarium* 21 проба (70%), *Penicillium* — 17 проб (57%) та *Aspergillus* 19 проб (67%).

Особливу увагу було приділено грибам роду *Fusarium* які здатні виробляти різні мікотоксини (ДОН, Т-2, моніліформін зеараленон та інші).

Це спонукало нас провести видову ідентифікацію виділених фузарій. При цьому встановлено, що частіше виділялись гриби *F. graminearum*, *F. sporotrichiell*, *F. moniliforme*, *F. culmorum*.

Проведені нами дослідження видового складу грибів кормів Лісостепу України показали, що в мікобіоті присутні потенціально токсичні види грибів родів *Aspergillus*, *Penicillium* і особливо *Fusarium*.

УДК 619 : 616.72—002.636.2

ЕТИОЛОГІЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ГНІЙНО-НЕКРОТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В ДІЛЯНЦІ ПАЛЬЦЯ У КОРІВ В УМОВАХ КОМПЛЕКСУ

С. В. Кульчицький, асист.

В. І. Здепський, ветлікар

Гнійно-некротичні процеси в ділянці пальця у корів досить широко розповсюджені в господарствах і виникають як ускладнення після різноманітних травм.

Нами встановлено, що на протязі 1993 року племінне господарство «Терезіне» зазнало значних збитків від захворювань в ді-

лянці пальця у корів, які виражались в зниженні продуктивності, витратах на лікування тварин та від вимушеного забою.

При клінічному дослідженні нами виявлено 174 корови з різними захворюваннями в ділянці пальця, що становило 21% від загальної кількості поголів'я, а з гнійно-некротичними процесами — 39,1% від хворих корів. У розповсюдженні захворювання чітко виражена сезонність. Так, найбільш часто гнійно-некротичні процеси в ділянці пальця діагностували влітку та восени, що відповідно складало 25,3 та 17,2%.

Основною причиною хвороби є травми, які виникають під час активного моціону на вигульних трактах та кормових майданчиках, засипаних щербем.

В зимово-весняний період травми відмічаються в 6,8% та 9,7% відповідно. Причому весною найбільша кількість захворювань тварин припадає на травень. Якщо всього весною захворіло 30 корів, то лише за травень — 15.

Таким чином, захворювання в ділянці пальця мають широке розповсюдження та виражену сезонність, а головною причиною їх є внутрішньогосподарський травматизм.

УДК 619 : 616.34—008.314.4

ВІДНОВЛЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ПЕЧІНКИ ТА НИРОК У ПЕРЕХВОРИВШИХ ДІАРЕЯМИ ТЕЛЯТ

В. І. Левченко, д-р вет. наук,

В. І. Головаха, асп.

Як відомо, в перші дні життя новонароджені телята хворіють діареями різної етіології. В патологічний процес втягується печінка, що в подальшому призводить до зниження продуктивності тварин. Тому метою нашої роботи була розробка рецептури препарату багатосторонньої дії, який би стимулював відновлення функціонального стану печінки у таких телят. Перевірку ефективності препарату — мікрогепатовіту провели на 20-ти телятах, яким, починаючи з 8—12-денного віку, на протязі 30 днів згодовували його з молоком з розрахунку 0,5 г/кг маси. Функціональний стан печінки та нирок вивчали за вмістом в сироватці крові загального білка, білкових фракцій, білірубіну, сечовини, креатиніну та активності аспартат- і аланінамінотрансфераз (АСаТ і АЛаТ), лактатдегідрогенази (ЛДГ).

Найбільш істотні зміни встановлені при дослідженні індикаторних ферментів. Так, активність АСаТ у телят дослідної групи

знизилась з $1,37 \pm 0,11$ до $1,04 \pm 0,07$ ммоль/л, а АЛат — в два рази ($P < 0,01$), в той час як у телят контрольної групи активність амінотрансфераз не змінилась. Активність ГГТ зменшилась більше, ніж в три рази, що є показником ліквідації холестазу і відновлення секреції жовчі. Зниження активності ЛДГ було невірорідним, можливо це пов'язано з тим, що ЛДГ має складне походження, і серед її ізоензимів лише один печінкового походження.

Під впливом мікрогепатовіту дещо поліпшується пігментна функція печінки. Якщо зниження концентрації загального білірубіну не було так помітним, то диглюкуронід білірубіну в сироватці крові наприкінці досліду не виявлявся, що є показником відновлення енергетичних можливостей гепатоцитів виділяти його проти градієнту концентрації. В той же час у телят контрольної групи спостерігалось підвищення вмісту білірубіну. Зміни сечовини та креатиніну показують відновлення не лише функціонального стану печінки, а й нирок.

Таким чином, запропонований нами комплексний мінерально-вітамінний препарат (мікрогепатовіт) має гепатопротективні властивості і сприяє відновленню функції та структури печінки у перехворівших діареями телят.

УДК 636.7 : 611.75

МОРФОЛОГІЧНА ТА БІОХІМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИНОВІЇ СОБАКИ

А. П. Мельниченко, асп.

Для з'ясування морфоадаптивних властивостей синовіального середовища колінного суглоба після односторонньої меніскоектомії необхідно знати норму. З цією метою нами були проведені морфологічні та біохімічні дослідження синовії.

Існує функціональна та морфологічна єдність таких компонентів суглоба, як синовіальна оболонка, суглобовий хрящ, капсула, то і зміни структурної організації синовіального середовища не можуть не позначатися на властивостях синовії.

Морфологічні дослідження включали в себе виготовлення мазків синовії та пофарбування їх за Романовським — Гімза, а біохімічні дослідження — визначення кількості загального білка за Біуретом. Було встановлено, що в синовіальній рідині є клітини тканинного походження — 36% та клітини білої крові — 64%. Важливо відзначити що серед клітин крові найбільша кількість лімфоцитів (90%). Особливо багато малих лімфоцитів. Вони розміщуються в рідкій фракції, як правило, поодинокі.

В результаті біохімічних досліджень було встановлено, що середня кількість білка в синовії колінного суглоба собаки складає 1,21%. Ми констатуємо, що при зміні морфологічного складу синовії змінюється і кількість білка. Так, при 36% тканинних клітин і 64% клітин крові, білок складає 1,29 г%, а при співвідношенні 24% і 76% — відповідно 1,05 г%.

Із наших досліджень можна припустити, що із збільшенням кількості тканинних клітин збільшується вміст загального білка в синовії.

УДК 639.31 : 551.521.

ВЕТЕРИНАРНИЙ КОНТРОЛЬ В СТАВОВИХ ГОСПОДАРСТВАХ НА ЗАБРУДНЕНИХ РАДІОНУКЛІДАМИ ТЕРИТОРІЯХ УКРАЇНИ

П. В. Микитюк, канд. вет. наук

Багаторічними фундаментальними дослідженнями встановлена пряма залежність продуктивності ставового рибництва та якості вирощеної товарної риби, в тому числі її забрудненості радіонуклідами, від технології вирощування та рівня ветеринарно-санітарної культури в цій галузі сільськогосподарського тваринництва.

Ветеринарне забезпечення здійснюється іхтіопатологами рибних господарств, регіонарними службами ветеринарної медицини та науковими інститутами і лабораторіями, згідно з чинними нормативними документами.

Ветеринарно-санітарний контроль на забруднених радіонуклідами територіях повинен складатися з таких основних напрямів:

— завезення плідників і рибопосадкового матеріалу в рибгоспи тільки з благополучних господарств по хворобах риб та із зон, вільних від забруднення радіонуклідами;

— переведення рибгоспів на вирощування сазано-коропових гібридів, як стійких проти шкідливої дії екологічних факторів;

— регулярний іхтіопатологічний, гідрохімічний, радіологічний контроль у рибницьких господарствах. Для цього укомплектувати виробничі лабораторії рибокомбінатів відповідними спеціалістами, приладами і обладнанням;

— розробка і виконання у повному обсязі комплексу рибоводно-меліоративних, профілактичних та лікувально-оздоровчих заходів;